

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. IV. An extenda sit ea doctrina ad eos, qui eliguntur ad Beneficia
Parochialia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

sentandum digniorem ad munus Episcopale, aut Cardinalitium, subiaceat huic damnationi? Et respondeo, hanc questionem pendere ab altera; scilicet an Concilium Tridentinum, cum decernit, ad munus Episcopale, & Cardinalitium eligendos esse digniores, loquatur etiam de presentandis à Patronis laicis? Nam cum hæc damnatio reprobet intelligentiam pravã circa id verbum *Digniores*, quod ponit Concilium, in eodem sensu, quo loquitur Concilium, debet etiam intelligi ea damnatio.

31. Respondeo ergo, eam opinionem subiacere huic damnationi. Ratio est. Nam Concilium Tridentinum ad munus Episcopale, & Cardinalitium ita requirit digniores, ut nullum apponat discrimen inter eligendos ab Ecclesiasticis Præsulibus, & eligendos à Patronis laicis, imò & hos etiam expresse comprehendit, ut ostendi supra in confirm. 3. Et quidem in eadem sess. 24. cap. 18. de Reformat. cum tradidisset, ad Ecclesiam Parochialem eligendum esse digniorem, subiungit: *Quod si ius Patronatus laicorum fuerit, debeat, qui à Patrono presentatus fuerit, ab eisdem deputatis, ut supra, examinari, & non, nisi idoneus repertus fuerit, admitti.* Cum ergo Concilium in eligendis ad Ecclesiam Parochialem, distinguat inter eligendos à Præsule Ecclesiastico & nominandos à Patrono laico; & hos admittat, quamvis non constet, eos esse digniores, dummodo constet esse dignos; in eligendis vero ad Ecclesiam Cathedralem semper insistat in electione dignioris, sine vlla distinctione Patroni laici, aut Ecclesiastici, imò expresse comprehendens laicum; dicendum absolute est, Concilium requirere ad munus Episcopale digniores, sive ab Ecclesiastico, sive à laico nominandi sint.

CAPUT IV.

An extendenda sit ea doctrina ad eos, qui eliguntur ad Beneficia Parochialia?

SUMMARIUM.

Tres questiones discutienda. n. 32.

Ex Decreto Tridentini elector Ecclesiasticus ad Beneficium Parochiale tenetur eligere digniorem. nu. 33.

Ad idem tenetur iure naturalium. num. 34.

Obiectio solvitur. num. 35. & seqq.

Ex Decreto expresso Tridentini non constat, quod Patronus laicus debeat eligere digniorem. num. 37.

Ex mente Tridentini colligitur, quod Patronus laicus tenetur eligere digniorem. num. 38. & seqq.

Qua ratione opposita opinio subiaceat damnationi. num. 40.

Obiectio solvitur, & explicatur, quomodo intelligenda sit obligatio iuris naturalis. uum.

An qui resignat Beneficium Curatum favore alterius, teneatur resignare favore dignioris? nu. 44. & seqq.

32. **N**on desunt, qui doceant, eam doctrinam non esse extendendam ad eos, qui eliguntur ad Beneficia Parochialia, neque esse obligationem eligendi digniores, sed sufficere, si eligantur digni. Ita Authores, quos supra retuli initio capituli 2. Circa quàm difficultatem tres questiones occurrunt. Prima est, an sit iuxta præscriptum Concilii Tridentini, quod quando electio pertinet ad Prælatum Ecclesiasticum, debeant eligi digniores. Secunda, quid quando præsentat Patronus laicus, Tertia, an hæc damnatio compre-

hendat electionem ad Beneficia, ita ut sit scandalosum dicere, non debere eligi digniorem ad eiusmodi Beneficia? Et quidem non inquirimus modo, an ad Parochialia debeant eligi digniores; supponimus enim, esse tenendam sententiam affirmativam, sed an id sit iuxta præscriptum Concilij Tridentini? Quia cum hæc damnatio loquatur de intelligentia relati decreti Tridentini; oportet prius examinare, quid sit statutum à Tridentino circa hanc materiam.

33. Circa primam quæstionem sit prima conclusio. Ex Decreto Tridentini Episcopus, vel Patronus Ecclesiasticus, præmissis examine, tenetur eligere digniorem. Constat ex sess. 24. cap. 18. de Reform. ibi: *Ex hisque Episcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum iudicaverit, &c.* Censeo etiam, idem decerni in eodem Decreto de Reform. cap. 1. Nam quamvis præcipue loquatur ibi Tridentinum de Episcoporum, & S. R. E. Cardinalium electione, in præmio capitis loquitur generaliter de omnibus Curam animarum habentibus, illis verbis: *Nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem, utilius posse facere, quam si bonos Pastores, & Ecclesia gubernandæ idoneos promoveri studeat.* Quæ verba videntur esse generalia, & quæ omnes animarum Curam habentes, comprehendant. Et quamvis ibi dicat *Bonos*, & non dicat *Meliores*; id tamen præmittit, ut postea declaret, promoveri debere digniores.

34. Dicendum ergo est, hos omnes teneri ad id obligatione iuris naturalis. Quod probatur eadem ratione, qua id ostendimus de electione Episcoporum. Etenim iure naturæ tenentur eligere ad gubernationem spiritualem Parochiæ eum, qui habeat omnia requisita ad tale munus: cū ergo adeo difficile sit invenire illū,

qui habeat omnia, si iste non cognoscitur evidenter esse talis, debet eligi, qui plura ex requisitis habuerit; qui propterea erit dignior.

35. Dices, sed quid, si dentur duo, qui habeant omnia requisita, quamvis inæqualiter, ita ut unus perfectius illa habeat, quam alter? Nam in tali casu etiam ille minus perfectus habet omnia requisita; & ideo licet sit minus dignus, poterit eligi.

36. Sed contra est: nam moraliter loquendo, illa minor perfectio non potest dignosci ab electoribus, nisi quia deest aliquod requisitum: maxime quia ad Curam animarum requiruntur talenta in summo gradu moraliter cognoscibili; unde si non habet talenta in summo gradu moraliter cognoscibili, utique non habet omnia requisita. Et ideo optime dixit Lugo Card. in ea sess. 2. num. 19. *Experientia probat in ijs locis, unum Parochum zelo, & fervore flagrantem in fluere brevi tempore spiritum, & pietatem in omnes fere illos, qui ad eius Curam pertinent.* Et sane qui cognoscit, quanti momenti sit Cura animarum in ordine ad salutem æternam, non dubitabit, eum zelum, & fervorem, qualem proponit Lugo, esse unum ex requisitis ad munus Parochiale, & illud dici posse, esse in summo gradu. Dum ergo non cognoscitur is zelus in tā sublimi gradu, in aliquo ex ijs, qui aspirant ad munus Parochiale, debet eligi is, qui magis accedit ad eū gradum, cæteris paribus; & idem dicendum est de reliquis talentis requisitis.

37. Circa secundam quæstionem sit secunda conclusio. Ex Decreto expresso Tridentini non constat, quod Patronus laicus debeat eligere digniorem ad munus Parochiale, sed dignum, & idoneum muneri; tamen attendita Tridentini mente, quæ ex alijs eius verbis colligitur, Patronus laicus tene-

Lugo.

tenetur eligere digniorem. Prima pars constat ex citato cap. 18., vbi dicitur: *Quod si ius Patronatus laicorum fuerit, debeat, qui à Patrono presentatus erit, ab eisdem deputatis (examinatoribus) ut supra examinari; & nō, nisi idoneus repertus fuerit, admitti.* Vbi non petit magis idoneum, sed quod reperiatur idoneus.

38. Secunda pars probatur. Nam quamvis solum requirat Tridentinū, quod Presentatus à Patrono laico ad Parochiam, reperiatur idoneus, id ita decernit, vt vitentur lites, quæ contra ius Patroni exurgere possent, si non admitteretur presentatus, prætextu quærendi alterum digniorem. Ex alia vero parte, cum tot, tanque requisita declaret opus esse ad munus Parochiale, quæ leguntur in eo cap. 18.; cumque res ipsa ex se tanti momenti sit in ordine ad salutem animarum, inde constat, etiam ex mente Tridentini, Patronum laicum, præmissa diligenti inquisitione, debere presentare digniorem.

39. Confirmatur: nam ex mente Tridentini, qui non eligit digniorem, *peccat mortaliter communicans peccatis alienis*: Sed quod Patronus sit laicus, non tollit, quominus cooperetur peccatis alienis: ergo etiam Patronus laicus tenetur eligere digniorem. Neque obstat, quod Concilium in cap. 1. loquatur præcipue de electione Episcoporum: nam eodem modo (proportione servata) cooperatur peccatis alienis, qui eligit minus dignum ad Parochiam, quam qui eligit ad Episcopatum.

40. Circa tertiam, & præcipuam quæstionem sit tertia conclusio. Subiacet huic damnationi, qui dixerit, vbi Concilium decernit, ad munus Parochiale esse eligendum digniorem, nomine dignioris intelligi dignum, sumpto comparativo propositivo, aut intelligi non digniorem,

aut solum intelligi in concursu. Ratio est: nam licet demus, in eo cap. 1. agere Concilium dumtaxat de electione Episcoporum, & S. R. E. Cardinalium, tamen damnatio hæc condemnat interpretationem illam sinistram circa id verbum *Digniores*, cum ergo id verbum æque reperitur in electione Parochorum in eo cap. 18., ac in cap. 1. in electione Episcoporum, damnatio etiam debet extendi ad interpretationem eius verbi etiam in electione Parochorum.

41. Obijcies contra primam conclusionem. Si ita stricte teneretur Episcopus eligere digniorem, sequeretur, quod si immediate post concursum, & examen factum, inveniatur Episcopus aliquem digniorem reliquis oppositoribus, teneretur deserere omnes eos, qui vocati venerunt ad concursum, & eligere eum, qui denuo inventus est dignior: sed hoc fieri non potest sine iniuria eorum, qui vocati sunt ad concursum, propter contractum cum eis: ergo non ita stricte teneretur Episcopus eligere digniorem.

42. Respondetur primo, casum esse metaphysicum, vtpote qui nunquam contingit: tum quia omnes, qui se idoneos reputant, semper ingrediuntur concursum; tum etiam, quia etiam post examen reliquorum, potest Episcopus vocare ad concursum eum, quem reputat digniorem: tum præterea, quia difficile est cognoscere evidenter, illum esse digniorem, non probata per examen eius scientia.

43. Respondetur secundo, quod dato quod aliquando contingat is casus, non tenetur Episcopus eligere illum repertum digniorem extra concursum: obligatio enim eligendi digniorem intelligitur sine violatione contractus initi cum oppositoribus vocatis ad concursum, dummodo

illi sint digni, & ex illis eligatur dignior. Sic enim intelligendū est ius naturale obligans ad electionē dignioris.

44. Obijcies contra secundam Cōclusionē. Qui resignat Beneficium Curatum favore alterius, non tenetur resignare favore dignioris, sed sufficit, quod resignet favore digni; vt docent Reginaldus, Lessius, & Malderus, quos refert, & sequitur Diana part. 2. tract. 15. resol. 41. Quia resignans non est distributor, & idē non tenetur seruire iustitiam distributivam. Ergo eodem modo censendum est de Patron laico, maxime de illo, qui non est distributor plurium Beneficiorum, sed illius vnus Beneficij.

45. Et quidem alia est mens P. Lessij, qui solum loquitur, quando non est magnus excessus dignissimi ad dignum: superaddit enim hæc verba: *Quamuis si multo dignior se offerat, vel in promptu sit, charitas boni communis obligat, vt hic præferatur.* Ex quibus verbis formatur argumentum probans, resignatorem quærere debere dignissimum, & si videat, hunc valde excedere, teneri resignare in favorem eius. Nam charitas boni cōmunis exigit, vt prouideatur saluti animarum meliori modo, quo possit. Nam, vt supra perpendimus, cum non facile inueniatur vnus, qui habeat omnia requisita, charitas boni cōmunis, & desiderū salutis animarū, vrgeri debet ad hoc, vt eligatur, qui vltierus abundet eiusmodi requisitis. Et hinc constat ad argumentum, negandum esse antecedens; vt negat P.

Vasq. opusc. de Beneficijs cap. 2. §. 4. dub. 7. n. 100. Cum Soto, & Navarro. Et ad id, quod subiungitur, dicendum est, non nasci obligationem hanc ex iustitia distributiva, sed ex charitate, & desiderio, quod Beneficiarius habere debet salutis animarum.

Reginaldus.
Lessius.
Malderus.
Diana.

Lessius.

P. Vasq.
Soto.
Navarro.

(* * * * *)

DISERTATIO. XXIX.

An fornicatio, & mollietates sint moraliter male, dumtaxat quia prohibita?

CAPVT I.

Proponuntur due propositiones damnatae, placitum Caramuelis, & aliquot prænotata.

SUMMARIUM.

Referuntur due propositiones damnatae. num. 1.

Præfens questio est, an fornicatio, & mollietates sint male ab intrinseco, an à sola prohibitionem? Et quomodo questio spectet ad praxim. num. 2.

Duplicem esse malitiam, Theologicam, & Philosophicam; ex Caramuele. num. 3.

Quomodo explicet Caramuel hanc duplicem malitiam? num. 4.

Hæc doctrina Caramuelis non stat cum doctrina S. Thomæ. num. 5.

An malitia Philosophica offendat Deum vt authorem naturæ. ibidem.

Docet Caramuel, fornicationem, & mollietatem non esse malas ab intrinseco, sed à prohibitionem Dei. num. 6.

Fundamenta, quibus nititur. num. 6. & seqq.

Alia fundamenta eiusdem, vt probet, mollietatem non esse malam ab intrinseco. num. 12. & seqq.

An idem censeat Caramuel de omnibus peccatis luxuria contra naturam. num. 15.

Fiff

Pro-